

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

882

Vragen van het lid **Dassen** (Volt) aan de Minister president en de Ministers van Economische Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp over *het artikel «Congres VS eist inzage in ASML-export naar China»* (ingezonden 22 november 2024).

Antwoord van Minister **Kleever** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp), mede namens de Minister van Economische Zaken (ontvangen 18 december 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Congres VS eist inzage in ASML-export naar China»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u het verzoek van de China-commissie van het Huis van Afgevaardigden aan vijf technologiebedrijven met het verzoek om gevoelige details over export prijs te geven?

Antwoord 2

Het *Select Committee on the Chinese Communist Party* van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden heeft schriftelijke vragen gesteld aan de vijf grote producenten van halfgeleiderapparatuur, waaronder ASML. Volgens het *Select Committee* is de insteek om beter begrip te krijgen van de stroom van halfgeleiderproductieapparatuur naar China en de bijdrage van deze apparatuur aan de Chinese halfgeleidersector². Het staat leden van het Huis van Afgevaardigden, evenals andere volksvertegenwoordigers, vrij om vragen te stellen aan private partijen. Het is aan ASML om te besluiten over de beantwoording.

¹ NRC, 21 november 2024, «Congres VS eist inzage in ASML-export naar China». (www.nrc.nl/nieuws/2024/11/21/congres-vs-eist-inzage-in-asml-export-naar-china__trashed-a4873968)

² <https://selectcommitteeontheccp.house.gov/media/letters/letter-semiconductor-equipment-manufacturers-sales-china>

Vraag 3

Bent u hierover met de Amerikaanse autoriteiten in gesprek? Zo ja, wat is uw inzet in deze gesprekken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Er is contact geweest met de Amerikaanse autoriteiten, hoewel het schriftelijke verzoek van de Amerikaanse volksvertegenwoordiging komt. Over de inhoud van die gesprekken doe ik omwille van de vertrouwelijkheid geen uitspraken.

Vraag 4

Bent u bekend met andere Nederlandse of Europese bedrijven die voor deze commissie hebben moeten verschijnen? Zo ja, welke en welke consequenties had dit?

Antwoord 4

Voor zover het kabinet bekend hebben geen Nederlandse bedrijven een uitnodiging gehad om voor het *Select Committee* te verschijnen. Het verzoek aan ASML en de andere vier grote bedrijven betreft schriftelijke vragen, geen verzoek om voor het *Select Committee* te verschijnen.

Vraag 5

Kunt u een inschatting geven van de mogelijke effecten op het wereldwijde concurrentievermogen van Nederland en Europa met betrekking tot chiptechnologie indien ASML zou ingaan op het verzoek van de China-commissie?

Antwoord 5

Nee, op basis van de schriftelijke vragen kan een dergelijke inschatting niet gemaakt worden. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 2 gaat ASML zelf over zijn beantwoording.

Vraag 6

Deelt u de mening dat exportcontroles niet bedoeld zijn voor economische doeleinden? Zo ja, hoe rijmt u dit met de steeds strenger wordende restricties van de Verenigde Staten, die bovendien een negatief effect hebben op de omzet van het belangrijkste techbedrijf van Europa? Bent u bereid de Verenigde Staten hierop aan te spreken?

Antwoord 6

Exportcontrole dient om de (inter)nationale veiligheid te versterken en ongewenst eindgebruik te voorkomen. Elk land maakt een eigen analyse in hoeverre bepaalde export een risico vormt voor de (inter)nationale veiligheid. Zowel Nederland als de VS hebben veiligheidszorgen met betrekking tot de ongecontroleerde export van geavanceerde halfgeleider technologie, en hebben daartoe eigenstandige maatregelen genomen. Deze maatregelen hebben een economisch (neven)effect in Nederland en daarbuiten. Het kabinet onderhoudt contact met partners hierover, waaronder de VS. Over de inhoud van gesprekken met buitenlandse partners doe ik omwille van vertrouwelijkheid geen uitspraken.

Vraag 7

Heeft u aanleiding te denken dat er striktere exportrestricties nodig zijn op ASML-machines om levering van chips voor de Russische oorlogsindustrie te voorkomen? Zo ja, waarop is dit gebaseerd?

Antwoord 7

Het voorkomen van de levering van strategische goederen, waaronder halfgeleiderproductieapparatuur, aan Rusland is een prioriteit voor het kabinet. Zoals beschreven in de antwoorden van 18 oktober jl. op vragen van Kamerleden Van den Burg en Kamminga³, is de algemene indruk dat de Russische militaire industrie nog steeds in hoge mate afhankelijk is van geïmporteerde westerse onderdelen. Het voorkomen dat de uitvoer van strategische goederen en diensten de Russische oorlogsindustrie ten goede

³ Kamerstuk 2024Z13084

komt, verloopt primair via het sanctie-instrumentarium. Bij de uitvoering van (nationale) exportcontrolemaatregelen wordt ook altijd gekeken naar het risico op omzeiling van sancties. Het kabinet heeft hierbij ook prioriteit voor het tegengaan van omzeiling van sancties. Wanneer wijzigingen in regelgeving aan de orde zijn, wordt uw Kamer hierover geïnformeerd.

Vraag 8

Welke stappen neemt u om te voorkomen dat ASML een pion wordt in de Amerikaanse economische strijd met China?

Antwoord 8

Nederland neemt eigenstandig beslissingen ter bescherming van de nationale veiligheid, zoals op het gebied van exportcontrole. Ten aanzien van de economische positie van Nederland en Europa is het van belang dat een sterke industriële basis wordt behouden en versterkt. Een sterkere eigen positie in de chipsector zorgt ervoor dat we weerbaarder zijn tegen eventuele verstoringen van economische, geopolitieke of andere aard. Daarom heeft Nederland ook het initiatief genomen voor een Europese «*Coalition of the Willing*» op het gebied van halfgeleiders. De Ministeries van Economische Zaken en Buitenlandse Zaken zijn ook aan de slag om de Nederlandse inzet rondom een EU halfgeleider-strategie en een mogelijke herziening van de EU Chips Act verder vorm te geven. Dit sluit aan bij de aanbevelingen van het Draghi-rapport en moet zorg dragen voor de versterking van het EU concurrentievermogen. U wordt binnenkort nader geïnformeerd over dit traject.

Vraag 9

Verwacht u op korte of middellange termijn additionele exportrestricties voor ASML-machines vanuit de Verenigde Staten? Zo ja, lopen hierover gesprekken en wat is de Nederlandse inzet in deze gesprekken?

Antwoord 9

Het is aan de VS om uitspraken te doen over (toekomstige) Amerikaanse regelgeving. Nederland heeft contact met de VS, en met andere landen, over exportcontrole. Over de inhoud van deze gesprekken doe ik omwille van de vertrouwelijkheid geen uitspraken.

Vraag 10

Welke maatregelen hebt u in voorbereiding als vanuit de Verenigde Staten nieuwe exportrestricties worden opgelegd aan ASML?

Antwoord 10

ASML heeft vestigingen in de VS en is dus mede gehouden aan Amerikaanse regelgeving, net als Amerikaanse bedrijven opererend in Nederland mede gehouden zijn aan Nederlandse regelgeving. In gesprekken met VS en andere partners wordt gesproken over het zo effectief mogelijk voeren van exportcontrolebeleid om de gedeelde veiligheidszorgen te adresseren, en tevens het gelijke speelveld in acht te nemen en verstoring van waardeketens te minimaliseren. Uiteindelijk gaat elk land over de eigen exportcontrolemaatregelen.

Vraag 11

Ziet u mogelijkheden om het anti-dwang instrument in te zetten en bent u bereid dit in Brussel te bespreken?

Antwoord 11

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 6, neemt Nederland eigenstandig maatregelen op basis van veiligheidszorgen. Het kabinet ziet in dit verband geen aanleiding om het anti-dwang instrument in te zetten.

Vraag 12

Wilt u de vragen afzonderlijk beantwoorden?

Antwoord 12

Ja.